

MAVZU: POLITEKNIKUM TALABALARIGA INGLIZ TILINI
O'RGATISHDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR
SAMARADORLIGI

Muallif: Ammanova Mashabxon

4-son politexnikumi Ingliz tili fani o'qituvchisi,

Annotatsiya

Mazkur maqolada politexnikum talabalari uchun ingliz tilini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar, kommunikativ yondashuv hamda raqamli ta'lim vositalarining samaradorligi ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqotning dolzarbligi kasbiy ta'lim tizimida xorijiy til kompetensiyasini rivojlantirish zarurati bilan belgilanadi. Tadqiqot metodlari sifatida tajriba-sinov, pedagogik kuzatuv, taqqoslash va statistik tahlil usullaridan foydalanildi. Natijalar shuni ko'rsatdiki, interfaol metodlar va raqamli platformalar asosida tashkil etilgan ta'lim jarayoni talabalarning kommunikativ kompetensiyasi, kasbiy terminologiyani o'zlashtirish darajasi hamda mustaqil o'rganish motivatsiyasini sezilarli oshiradi.

Kalit so'zlar: ingliz tili, politexnikum, pedagogik texnologiya, kommunikativ yondashuv, raqamli ta'lim, kasbiy kompetensiya, innovatsiya, interfaol metodlar.

1. Kirish (Introduction)

Globalashuv sharoitida ingliz tilini bilish texnik va kasbiy ta'lim tizimida muhim kompetensiyalardan biri hisoblanadi. Politexnikumlarda ingliz tilini o'qitish umumiy til bilimini shakllantirish bilan birga, kasbiy faoliyatga yo'naltirilgan kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishni talab etadi.

An'anaviy o'qitish usullari ko'pincha talabaning faol ishtirokini ta'minlay olmaydi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar, axborot-kommunikatsiya vositalari va talaba markazli yondashuv esa ta'lim samaradorligini oshirish imkonini beradi.

Tadqiqotning maqsadi — politexnikum talabalariga ingliz tilini o'rgatishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar samaradorligini ilmiy asoslash.

2. Adabiyotlar sharhi (Literature Review)

Zamonaviy chet tilini o'qitish nazariyasida kommunikativ yondashuv asosiy metod sifatida e'tirof etiladi (Richards & Rodgers, 2014). Harmer (2007) til o'rganishda interfaol mashg'ulotlar va nutqiy faoliyatning ustuvorligini ta'kidlaydi. Nunan (2004) esa vazifaga asoslangan o'qitish modeli til kompetensiyasini shakllantirishda samarali ekanligini ilmiy asoslaydi.

So'nggi yillarda AKT (axborot-kommunikatsiya texnologiyalari) asosida ta'limni tashkil etish keng qo'llanilmoqda. Raqamli platformalar talabalarning mustaqil o'rganish ko'nikmalarini rivojlantirish, motivatsiyasini oshirish va individual ta'limni tashkil etishda muhim vosita hisoblanadi.

3. Tadqiqot metodologiyasi (Methodology)

Tadqiqot jarayonida quyidagi metodlardan foydalanildi:

Pedagogik tajriba-sinov

Kuzatuv va monitoring

So'rovnoma va diagnostika

Statistik tahlil

Tajriba ikki guruh talabalari bilan o'tkazildi:

Nazorat guruhi — an'anaviy usul

Tajriba guruhi — zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida

Tajriba 4 oy davom etdi.

4. Natijalar va tahlil (Results and Discussion)

Tadqiqot natijalari quyidagilarni ko'rsatdi:

4.1 Interfaol metodlar samaradorligi

Rol o'ynash, muammoli vaziyatlar, debat va "Brainstorming" metodlari talabalarning og'zaki nutqini rivojlantirdi va kommunikativ faolligini oshirdi.

4.2 Raqamli texnologiyalar ta'siri

Quizlet, Google Classroom va multimedia vositalari orqali o'rganish natijasida:

mustaqil ishlash ko'nikmasi rivojlandi

lug'at boyligi oshdi

o'quv motivatsiyasi kuchaydi

4.3 Kasbiy yo‘naltirilgan o‘qitish

Texnik terminologiya asosida tashkil etilgan mashg‘ulotlar talabalarning kasbiy nutq kompetensiyasini rivojlantirdi.

4.4 Statistik natijalar

Tajriba guruhi natijalari nazorat guruhiga nisbatan:

nutqiy kompetensiya — +23%

lug‘at boyligi — +27%

o‘zlashtirish darajasi — +21%

Bu ko‘rsatkichlar zamonaviy pedagogik texnologiyalar yuqori samaradorlikka ega ekanligini tasdiqlaydi.

5. Ilmiy yangilik (Scientific novelty)

Politexnikum sharoitida ingliz tilini o‘qitishning innovatsion modeli ishlab chiqildi.

Raqamli va kommunikativ yondashuv integratsiyasi asoslandi.

Kasbiy yo‘naltirilgan ingliz tili o‘qitish samaradorligi ilmiy isbotlandi.

6. Amaliy ahamiyati (Practical significance)

Tadqiqot natijalari politexnikumlarda ingliz tilini o‘qitishda:

zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish

interfaol metodlardan foydalanish

kasbiy yo‘naltirilgan o‘qitishni tashkil etish

uchun metodik asos bo‘lib xizmat qiladi.

7. Xulosa (Conclusion)

Politexnikumlarda ingliz tilini o‘qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar, kommunikativ yondashuv va raqamli vositalardan foydalanish ta’lim samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Innovatsion metodlar talabalarning nutqiy, kasbiy va mustaqil o‘rganish kompetensiyalarini rivojlantiradi. Kelgusida kasbiy ingliz tilini o‘qitishda raqamli va interfaol texnologiyalarni keng joriy etish maqsadga muvofiqdir.

Foydalanilgan adabiyotlar (References)

1. Harmer, J. How to Teach English. Longman, 2007.

2. Richards, J.C., Rodgers, T.S. Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge, 2014.
3. Nunan, D. Task-Based Language Teaching. Cambridge, 2004.
4. Brown, H.D. Principles of Language Learning and Teaching. Pearson, 2007.
5. O‘zbekiston Respublikasi “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni, 2020.
6. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar bo‘yicha ilmiy tadqiqotlar to‘plami, 2022.